

PIENI OPAS OMAISHOIDOSTA

OmaisOiva

MITÄ OMAISHOITO TARKOITTAÄ?

- ▶ Omaishoito on elämänmuoto, jossa sairaus ja vammaisuus, auttaminen ja tukeminen sovitetaan eri tavoin perheen tavalliseen elämään.
- ▶ Omaishoidon tarve voi tulla äkillisesti läheisen sairastuessa/vammautuessa, vammaisen lapsen syntyessä perheeseen tai hitaasti läheisen toimintakyvyn laskiessa etenevässä sairaudessa.
- ▶ Omaishoito tuo muutoksen perheen arkeen: se tuo uusia tehtäviä kuten ohjausta, valvontaa, hoitotoimenpiteitä, avustamista, apuvälineitä ja yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa.
- ▶ Etäomaishoito tarkoittaa sitä, että omainen matkustaa huolehtimaan läheisestään ja pitää tähän muuna aikana jatkuvasti yhteyttä.

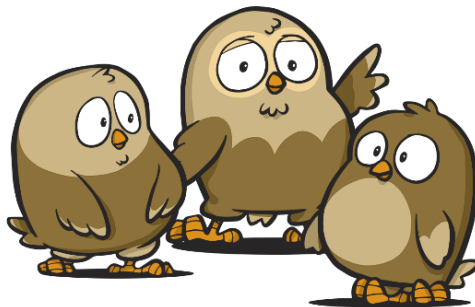

Omaishoitotilanteessa sekä hoidettava että hoitaja tarvitsevat tukea.

KUKA ON OMAISHOITAJA?

- ▶ Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta erityisestä hoivan tarpeesta johtuen ei selviydy arjestaan omatoimisesti. (Suomen Omaishoidon verkosto)
- ▶ Omaishoitaja voi olla apua tarvitsevan läheisen puoliso, isä, äiti, sisar, veli, lapsi, muu sukulainen tai ystävä.
- ▶ Omaishoidon taustalla on ihmissuhde, joka on ollut olemassa jo ennen omaishoidon alkamista.

- Omaisia ja tuttavii auttavia on 1,25 miljoonaa
- Pääsiallisia auttajia on noin 350 000
- Sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavia noin 60 000

PALVELUJA OMAISHOITOPERHEILLE

KUNTAPALVELUT

- ▶ Omaishoidon tuki
- ▶ Kotihoito: Kotipalvelu, kotisairaanhoido, tukipalvelut
- ▶ Lyhytaikaishoito ja päivätoiminta hoidettavalle
- ▶ Vammaispalvelut vaikeavammaisille
- ▶ Harkinnanvaraiset palvelut
- ▶ Palveluasuminen
- ▶ Lapsiperheiden palvelut
- ▶ Talous- ja velkaneuvonta, sosiaaliamies
- ▶ Perusterveydenhuollon palvelut, erikoissairaanhoido

KELAN PALVELUT JA ETUUDET

- ▶ Kuntoutus ja sopeutumisvalmennus hoidettavalle ja omaishoitajalle
- ▶ Vammaisetuudet: alle ja yli 16-vuotiaan vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki
- ▶ EU:n vammaiskortti omaishoidettavalle (sopimusomahoito)
- ▶ Erityishoitoraha sairaan tai vammaisen lapsen hoitamiseen
- ▶ Sairauspäiväraha, lääkekorvaukset, matkakorvaukset
- ▶ Yksityisen sairaanhoidon, hammashoidon ja kuntoutuksen korvaukset
- ▶ Asumistuet, työttömyysetuudet, ensisijainen toimeentulotuki, kansaneläke ja muut eläkkeet

JÄRJESTÖJEN TARJOAMA TUKI JA PALVELUT

YKSITYISET PALVELUNTUOTTAJAT

MIKÄ ON OMAISHOIDONTUKI?

- ▶ Omaishoidontuki on määrärahasidonnainen ja perusteet tuen myöntämiseksi määritellään kunnassa.
- ▶ Myöntämisen perusteena on hoitotyön sitovuus ja vaativuus.
- ▶ Omaishoidontukeen kuuluu
 - hoidettavalle annettavat palvelut (esim. kotihoito, tukipalvelut, henkilökohtainen avustaja, apuvälineet, päivä- ja lyhytaikaishoito)
 - omaishoitajalle myönnettävä hoitopalkkio (vaihtelee kunnittain, mutta vuonna 2021 tulee olla vähintään 413,45 euroa kuukaudessa)
 - omaishoitajan vapaapäivät (2 vrk/kuukausi tai vaativissa omaishoitotilanteissa 3 vrk/kuukausi)
 - muut omaishoitoa tukevat palvelut
- ▶ Omaishoidon tukea haetaan oman kunnan sosiaalitoimesta. Käytännössä omaishoidon tukiasioita hoitaa esimerkiksi omaishoidon palveluohjaaja tai sosiaalityöntekijä.

Omaishoidon tukea saavia omaishoitajia on noin 47 500, joista noin puolet on puolisoaan hoitavia

ANSIOTYÖN JA OMAISHOIDON YHDISTÄMINEN

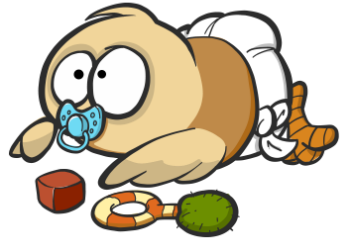
- ▶ Osa omaishoitajista on työkäisiä ja käy ansiotyössä omaishoitajuuden rinnalla.
- ▶ Tällöin on hyvä selvittää minkälaista tukea voi saada työnantajalta, yhteiskunnalta, työterveyshuollosta ja yhdistyksiltä sekä ottaa puheeksi työnantajan kanssa minkälaisia toiveita työn suhteen on.
- ▶ Työelämän kehittäminen nykyistä joustavammaksi hyödyttää sekä työssäkäyviä omaishoitajia että työnantajia!

KEINOJA ANSIOTYÖN JA OMAISHOIDON YHTEENSOVITTAMISEEN

- työpäivän aikaiset hoitojärjestelyt
- liukuva tai lyhennetty työaika
- osa-aikaeläke
- osittainen hoitovapaa
- omaishoitajien hoitovapaa
- säästövapaa
- tilapäinen poissaolo pakottavasta perhesyystä
- työaikapankki
- vuorotteluvapaa
- ylityövapaa
- etätyö
- tilannekohtaiset joustot
- työntekijöiden toiveiden huomioiminen työvuorosuunnittelussa

OMAISHOITAJA TARVITSEE TUKEA!

- ▶ Omaishoitajana toimiminen saattaa olla suuri muutos elämässä, se voi tuntua raskaalta tai olla aluksi jopa shokkitilanne

- ▶ Omaishoitajan pitää muistaa huolehtia myös omasta hyvinvoinnistaan ja omasta ajasta.
- ▶ On tärkeää arvioida omia voimavaroja ja tukiverkostoja. Mistä saa voimaa arjen keskelle? Kenen kanssa on mahdollista keskustella?
- ▶ Vertaistuki voi auttaa jaksamaan. Oman paikkakunnan omaishoitoyhdistyksestä voi löytyä tukea ja sopivia ryhmiä. Yhdistysten ryhmät ja toiminta ovat avoimia kaikille omaishoitajille huolimatta siitä saako omaishoidon tukea vai ei.

Pieksämäen Omaishoitajat ry

Taina Turtio, toiminnanjohtaja p. 050 597 8836
pieksamaen.seudun@omaishoitajat.inet.fi

Mari Nykänen, omaistoiminnan ohjaaja p. 050 320 7771
mari.nykanen1@gmail.com

Janna Osipova-Karhunen, puheenjohtaja p. 040 550 1782
janna.karhunen1@gmail.com

Järjestöassistentti p. 040 152 6938
pieksamaenomaishoitajat@gmail.com

Savonlinnan Seudun Omaishoitajat ry

Irma Honkanen, puheenjohtaja p. 040 5566211
irma.honkane@gmail.com

**Pieksämäen
Omaishoitajat ry**

www.pieksamaenomaishoitajat.fi

Oppaan koostanut Diakin sosionomiopiskelija Taru Haikonen 2017

Opas päivitetty 1.1.2021

